

Informe parcial

Planeta

1. Introducció

La Direcció General i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament plantegen un diàleg sobre el futur de la cooperació catalana, amb l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible, adoptats per les Nacions Unides l'any 2015, com a referència.

Per a fer-ho, s'ha iniciat un procés participatiu que ha estat acompanyat per la Direcció General de Participació Ciutadana, i que ha proposat un debat ampli i innovador: tant des del punt de vista dels interlocutors, com de les matèries a tractar i els canals de participació. Així, s'ha intentat anar més enllà dels interlocutors habituals, i arribar a altres col·lectius, tant a Catalunya com als països socis, amb capacitat i voluntat de contribució al desenvolupament.

S'han tractat nous temes que formen part de l'Agenda global, i que fins ara havien rebut poca atenció; i s'han obert diferents possibilitats per a prendre part i fer aportacions al debat, de forma presencial i virtual. Els tres grans objectius han estat els següents:

- Aconseguir una visió pròpia sobre com ha de treballar la cooperació catalana al desenvolupament en relació amb l'Agenda 2030. És allò que anomenem Visió 2030.
- Sentar les bases del futur Pla director de cooperació al desenvolupament 2019-2022.
- Ampliar i diversificar les relacions, i crear noves oportunitats de treball conjunt.

El procés participatiu ha constatat de diferents fases i canals, entre els quals es troben les sessions de debat que s'han realitzat a Catalunya. Els temes tractats responen a una lectura pròpia de l'Agenda 2030 i de les qüestions més rellevants que aquesta planteja, inclosa l'organització de la pròpia política pública de cooperació al desenvolupament i dels seus agents. S'han organitzat 23 sessions monogràfiques, per a les quals s'ha elaborat un guió de debat específic, que s'han adreçat tant a persones expertes com a la ciutadania en general.

Cada una de les sessions ha comptat amb la col·laboració en tasques de preparació i relatoria de la Fundació Pere Tarrés i el Gabinet Ceres.

El present document conté informació relativa al funcionament i resultats d'aquesta sessió, així com les recomanacions i els suggeriments recollits.

2. Informació general de la sessió

Eix temàtic:	<i>Visió transformadora. El nou marc on la cooperació catalana ha de construir una proposta per al canvi positiu</i>		
Tema específic:	1.3 Planeta	Tipus de sessió	Informació
Data:	24 d'octubre 2018		
Perfil dels participants:	Representants d'ONG per al desenvolupament, universitats i Administració pública		

3. Objectius de la sessió

L'objectiu d'aquesta sessió fou compartir informació sobre les activitats de cooperació internacional que les organitzacions catalanes estan duent a terme en l'àmbit del medi ambient i el canvi climàtic. Els objectius específics de la sessió foren donar resposta a les següents qüestions:

- Quins poden ser els conflictes que apareguin quan combinem protecció del planeta i desenvolupament de les persones?
- Quins poden ser els projectes clau, demostratius de la suma positiva entre les dues nocions?
- Quins els elements més complexos, on una perspectiva mediambientalista reclama canvis profunds: pautes de consum i producció...?

4. Continguts de la sessió i dinàmica emprada

La dinàmica de la sessió va consistir en una introducció sobre el procés participatiu i una contextualització de la temàtica abordada per part de la DGCD, seguit per una breu explicació

del que es faria durant la sessió, incloent-hi les regles del joc, per part de la Fundació Pere Tarrés.

La dinàmica de la sessió va consistir en un debat en forma plenària i es va organitzar de la següent manera:

- Una primera part, d'uns 15 minuts aproximadament, on es va presentar el que està fent actualment l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament en l'àmbit del medi ambient i el canvi climàtic.
- Una segona part, d'uns 45 minuts de durada, on els participants van presentar els seus plantejaments i van discutir les diferents opcions, visions i desafiaments sobre la qüestió.
- Aquesta segona part va ser seguida per un breu resum de les principals idees.
- I finalment, es va fer l'avaluació de la sessió i cloenda.

5. Resultat de la sessió

5.1 Diagnosi del tema específic de la sessió

- Les accions de la cooperació catalana en l'àmbit del medi ambient i el canvi climàtic es basen en un enfocament de drets humans, on la temàtica "Planeta" s'aborda des d'un punt de vista de drets humans i d'igualtat de gènere.
- En aquesta perspectiva, és difícil dissociar drets humans, desenvolupament humà i les accions a favor de la protecció del medi ambient.
- Tot i que l'enfocament de drets humans permet accions integrals i holístiques, els recursos destinats a aquestes accions són escassos, atès que la temàtica "Planeta" no és part de l'objectiu final del projecte, sinó una porta d'entrada per a l'assoliment de determinats drets humans. Això genera una reflexió que considera que l'activitat en aquest àmbit és residual i casual.

- Els participants van exposar els seus propis enfocaments, molt diferents però complementaris. Concretament, es van identificar dues maneres de treballar en aquest àmbit:
 - Un enfocament integral que opta per adreçar els reptes del sector de manera integral, multi-actor i multi-sectorial mitjançant mecanismes tècnics complexos on la temàtica “Planeta” és transversal. A través de la implementació d’accions resilientes, s’aborda el tema de la mitigació i adaptació. Aquest enfocament posa l’èmfasi en els drets humans i la igualtat de gènere.
 - Un enfocament basat en funció del valor afegit de l’organització, la capacitat de generar canvis, el seu abast i objectius realistes. En base a aquesta anàlisi, l’organització dissenya les seves intervencions, que majoritàriament aniran enfocades cap a la mitigació. Aquest enfocament permet simplificar els problemes.

5.2 Tendències de futur de cara a l’Agenda 2030

Reptes

- Un dels reptes més complexos per a les organitzacions en aquest àmbit és com integrar el medi ambient i el desenvolupament humà amb recursos que són limitats. En aquest sentit, el repte més gran és com assegurar el desenvolupament sostenible de manera equitativa i la sostenibilitat ambiental.
- La implementació d’accions en aquest àmbit en el marc de l’Agenda 2030 requereix coherència i coordinació de les polítiques públiques. Caldria incorporar la sostenibilitat en totes les polítiques.
- Un altre dels reptes és com abordar el tema de la resiliència i l’adaptació. Hi ha actors que s’ enfoquen només en un d’aquests àmbits, perquè consideren difícil poder combinar-los tots dos.
- Més enllà de coordinar les polítiques i aportar més recursos, sembla difícil trobar espais per al compromís social amb la sostenibilitat.

- Finalment, es va considerar que el repte més complex són les dificultats per abordar el desenvolupament humà i al mateix temps garantir la sostenibilitat i el respecte del medi ambient.
- En el cas de la cooperació catalana, i donada la importància de la temàtica “Planeta”, s’aconsella estructurar la cooperació des d’una perspectiva de medi ambient i sostenibilitat, de forma complementària a l’enfocament actual basat en gènere i drets humans.

Mecanismes

- Un dels mecanismes per superar els reptes anteriors és la transversalitat de la resiliència, suportada per una estratègia d’enfocament integral de drets i d’igualtat de gènere.
- L’Agenda 2030 també s’hauria de considerar una oportunitat per incorporar-hi els temes relacionats amb el medi ambient i integrar la sostenibilitat en totes les accions de cooperació.
- Cal fer una diagnosi sobre els actius de l’organització, els problemes i les solucions que estan al seu abast. Aquesta diagnosi cal que estigui acompanyada d’una simplificació dels processos i ser realista amb el que es pot aconseguir.
- L’enfocament de gènere i de drets humans no és contradictori amb la simplificació i valoració de l’abast de les accions d’una organització, i pot ajudar a abordar els reptes més bàsics que hi ha entre la realització dels drets humans, el desenvolupament sostenible i el desenvolupament humà.

Taula: resum reptes i mecanismes

Reptes	Mecanismes
<ul style="list-style-type: none"> • Compaginar el desenvolupament humà i el desenvolupament sostenible • Coherència i coordinació de les polítiques públiques • Compaginar els enfocaments de resiliència i de mitigació • Compromís social • Drets humans, desenvolupament humà i sostenibilitat 	<ul style="list-style-type: none"> • Transversalitat de la temàtica • L'Agenda 2030 • Diagnosi i anàlisi de les capacitats organitzatives • Complementarietat de l'enfocament de gènere i de la sostenibilitat